

prilagoditve): Jerman Zorislava, Mazi Pavla, Antloga Antonija, Demšar Rafaela, Drobnič Marija, Ehrlich Elizabeta, Gerželj Milan, Gosar Marija, Jančar Marija, Kaffou Marija, Kavčič K. Ivana, Primožič Lidija, Babič Marija, Erjavce Frančiška, Gomiršek Gruden, Gregorčič Doroteja, Grobler Alfred, Grubler Ivana, Holobar Justina, Kalan Metod, Kavčič I. Ivana, Klammer Matilda, Kmet Kristina, Kolbol Valerija, Kosjek Verena, Motek Jožefa.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: M. M. iz K. G. Iz jedne škole, gde je samo jedan učitelj, taj isti je premešten i dužnosti je razrešen 3. septembra 1939. god. 1. Da li je taj učitelj trebao da razreši dužnosti i školskog služitelja ili ne? — pošto u to vreme nije bio naimenovan u tu školu neki drugi (novi) učitelj. 2. Da li je po

zakonu dozvoljeno da taj služitelj prima svoju platu iako škola ne radi jer nema novoga učitelja? 3. Ima li zakonskog osnova da se taj školski služitelj skine sa plate (pošto još nije postavljen novi učitelj) i ko treba to da učini.

Odgovor! Ako je bil učitelj razrešen službene dužnosti s 3. sept. 1939., mu je s tem dnom prestala služba v istem kraju in ni bil niti upravičen, niti dolžan razrešiti šolskega sluge, ki je postavljen za vzdrževanje reda in snage v šolskem posloju.

—Š Vprašanje: Učiteljica poročena z ne- učiteljem živi v ločenem gospodinjstvu z mo- žem, ker je otrok v drugem kraju. Učiteljica ima pri sebi moža in služkinjo. Ali ima pra- vico, da zasede prazno naturalno stanovanje?

Odgovor: Po znani razsodbi drž. sveta ima pravico.

—Š Vprašanje. F. D. Z.: Na anonimno poslana vprašanja ne odgovarjamo.

Mladinska matica

—mm Januarska številka »Našega roda« izide zaradi božičnih počitnic šele 10. jan- uarja.

—mm Ponatis 4. številke »Našega roda« se bo zaradi prezaposlenosti tiskarne mogel izvršiti šele prihodnji teden. Prosimo zato vse naknadne naročnike, da vzamejo to zamudo blagohotno v znanje.

—mm V božični številki »Mladega Koro- tana« je izšel kot ponatis iz »Našega roda« Ribičičev Miklavžev sestavek »Kako je Mihec med letom živel«, z znanimi Podrekarjevimi ilustracijami, in pripovedka »Repa« iz Cici- banove knjižnice. Iz »Miha in Jakca« pa sta ponatisnjeni dve poglavji, »Lastovke odlete na jug« in »Sv. Miklavž«.

—mm »Večernik« z dne 16. dec. piše v oceni mladinske knjige »Tinča in Tončka«, ki je izšla v priredbi Mirka Kunčiča v založbi Jugoslovanske knjigarne, med drugim: Sloven- sko mladinsko slovstvo je doseglo po osvo- bojenju velik napredek, tako glede vsebine, kakor glede knjižne opreme. Pred osvoboje- njem skoraj nismo imeli domačih slikanic in večjih ilustriranih izdaj, in starši so sega- li čisto po tujih, predvsem nemških, kadar so hoteli razveseliti otroke za Miklavža, Božič ali drugo podobno priložnost. Največ zaslug za ta razvoj si je pridobila Mladinska matica,

a tudi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala že lepo število, zlasti grafično prvovrst- nih izdaj.

—mm Se nekoliko primerjave za lanske in letošnje naročnike »Našega roda«

Sola	naročnikov lani	letos
Gor. Radgona	112	84
Zgor. Pirnice	24	31
Gor. Logatec	30	18
Goz p. Kamniku	21	23
Gradišče, p. Selnica	3	13
Grahovo	66	51
Knežja vas	6	24
Kolovrat	23	25
Komenda	87	97
Konjice, deška	48	53
Koroška Bela	217	186
Kostanjevica	31	36
Kranj, deška	46	59
Kranj, dekliska	102	102
Krčevina	99	72
Krško	57	42
Mačkovec	9	16
Majšperk	21	47
Marenberg	52	53
Moste	153	175
Mošnje	37	12

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LASKO. Tovarišice, tovariši! V smislu prve točke de- lovnege programa za novo poslovno dobo je odbor razposlal na vse šole našega sreza an- ketne pole. Anketna pola, ki obsega 11 vpra- šanj, naj bi pokazala vaše želje in pritožbe v odkriti, objektivni luči. Vedite, da nam je mnogo na tem, da izvemo za vaše želje, ker le na ta način bo mogoče odpraviti nepotreb- na trenja. Do konca leta 1939. sprejemamo kakor koli dostavljene pole na naslov: Sresko učit. društvo Laško, pošta Trbovlje II. — Na prihodnjem zborovanju bo sledilo nadvse za- nimivo poročilo o Vaših željah, predlogih, pri- tožbah in o načinu sodelovanja, zato vas še enkrat prosimo, poročajte nam. — Tovarišice! Zenski odsek obstoja in pričakuje vaše pomo- či v smislu sklepov zadnjega zborovanja v Laškem. Organizirajte delo po šolah in spo- čite o izglehah akcije na tovarišico Česen Slavko, učiteljico v Zid. mostu. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LI- TIJI je imelo občni zbor v soboto, 9. decem- bra 1939., v Grill-roomu »Slona« v Ljubljani. Navzočih 59 članov in zastopnik policijske uprave.

Predsednik tov. Jože Župančič je izrekel vsem dobrodošlico in sporočil, da je bila vlo- žena ob 9.30 edina kandidatna lista s pred- lagateljem tov. Kavčičem Jankom iz Izlake. V društvu so se na novo javili: tov. Strehovec Ivan (Sv. gora), tov. Koželj Vida (Krka), tov. Podboj Stanislava (St. Vid), tov. Madon Olga (Jevnica).

Nato smo počastili spomin t. Fortunata Lužarja, ki je svoj čas služboval v Izlakai, in spomin t. očeta tov. Tauferja Vena z Dol. — Tov. Jerebu, ki je odšel s Prežganja v Senovo želimo vso srečo!

V razpravi sta bila dopisa o izseljencih in o ustanavljanju kmetijsko-nadaljevalnih in gospodinjso nadaljevalnih šol. Prav tako smo obravnavali dopis g. ministra prosvete z dne 1. novembra t. l. Tov. Arnošt Adamič je prikazal nesorazmerno in nepotrebno dviga- nje cen. Sprejeta je bila resolucija, ki jo bo- mo dostavili vsem pristojnim činiteljem in prosili za zvišanje plač.

O banovinski in državni skupščini je po- ročal delegat tov. Kopriva Janez. Sledila je debata. Tov. Acceto je iznesel zahtevo, naj bi se objavila v svrhu javne kontrole uradna rangna lista.

Sledila so poročila o dosedanjem dru- štvnem delu. Poročali so predsednik tov. Žu- pančič, tajnik g. tov. Trošt in blagajnik tov. Kopriva.

O delu nadzornega odbora je poročal tov. Kolenc Lojze in predlagal razrešnico. Bila je soglasno sprejeta. Predlagatelj liste tov. Kav- čič je prečital vloženo listo, z nosilec tov. Župančičem, ki je bila soglasno izvoljena. — Proti ni glasoval nihče. Pri sestavi kandidat- ne liste so vplivno sodelovale naše agilne članice.

Po zahvali za izvolitev je tov. Župančič v imenu novega odbora podal smernice za nadaljnje delo. Novi nadzornik tov. Rosto-

har je nato pozdravil zborovalce in dal več navodil za uspešnejše delo. Grajal je tudi od- sotnost mnogih članov (navzočih 69, članov 104). Po zaključku zborovanja je imel tov. nadzornik konferenco z navzočimi šolskimi upravitelji. Zbor je vzel na znanje navodila tov. nadz. Rostoharja o razrednem delu pri inspekciji v prvem, in pri nadzorovanju v drugem polletju. Za vsa slična navodila smo zelo hvaležni, kakor se je zahvalil tov. nad- zorniku društveni predsednik.

Tov. Kolenc je priporočal knjige Učiteljske tiskarne za šolske knjižnice.

Nato smo razpravljali še o drugih sta- novskih, prosvetnih in šolskih vprašanjih, na- kar je bilo lepo zborovanje zaključeno.

Predsednik: Jože Župančič s. r.
Zapisnikar: Trošt Franjo s. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KO- ČEVJE je zborovalo dne 9. dec. 1939. v Ko- čevju. Udeležba 41,8 %.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil vse članstvo, zlasti tov. šol. nadz. A. Finka in predavatelja tov. F. Kimovca.

Tov. Kimovec iz Trbovelj je predaval o »pokretovnem delu na preiskavi telesnega raz- voja slovenskega otroka«. Seznanil nas je z delom učiteljskega pokreta in nam dal navo- dila kako naj bi se organiziralo pokretovo delo v našem srezu. Prilika in snov za akti- vizacijo članstva. V razgovoru o predavanju so iznesli tovariši težkoče, ki jih imajo na svojih službenih mestih pri izvenšolskem delu.

K situacijskemu poročilu tov. predse- dnika: Učiteljstvo združeno z ostalimi drž. urad- niki in nameščenci dviga svoj glas po zviša- nju svojih prejemkov. V tej zahtevi in borbi se strinimo vsi v močno skupnost, da čim- prej dosežemo življenjske potrebe.

Nova upravna razdelitev države zahteva preureditev učiteljske organizacije. Tudi na- še društvo bo moralo razmišljati in sklepati v novi ureditvi stanovske organizacije.

Pri aktivizaciji članstva je nujno potreb- no, da se pritegnejo k sodelovanju učit. pri- pravniki. Članstvo je vabljeno, da sporoči društvu o čem je pripravljeno predavati na domačih zborovanjih. Poizkusimo pričeti, da prinesemo razgibanost v društveno življenje. Uvedena je vprašalna skrinjica, ki naj bi ne bila nikdar prazna.

Tov. Koutny, ki je po službeni potrebi premeščen v Zvirc, se je poslovil od stanov- skih tovarišev in v svojem govoru pokazal na one tajne sile, ki nemoteno rujejo v kočev- skem srezu in so ravno učiteljskemu stanu prizadejale največje gorje.

Odsek učiteljic je podal sledeče ugo- vitve in predloge: K uvodnim besedam tov. preds. o potrebi zvišanja naših plač pripo- minjamo v prilog poročenim ženam in mate- ram sledeče:

Ze 5. leto smo prikrajšane na svojih pra- vicah, mesto katerih smo morale žrtvovati lep del svojih dohodkov za zboljšanje finančnega stanja države. Ze 5. leto se borimo za po- pravo te krivice, pa še nismo dosegle tega, kar imajo naše neporočene tovarišice in kar nam brez dvoma pripada. Vsi vemo, da so postale sedanje razmere spričo naraščajoče draginje nevzdržne. Po najbolj občuti učite-

ljica-mati in gospodinja, posebno še tista, ki živi na kmetih. Tu so cene še manj ure- jene kot v mestih, ker ni stroge kontrole. — Tako plačamo vsako reč 50 p do 1 din več, jasno, da se to pri večjem nakupu precej pozna. Poleg tega so živila slabše kakovosti, ali pa jih niti ni mogoče več dobiti. Zato ape- liramo na merodajne činitelje, da zdaj, ko je potreba dosegla vrhunec upošteva naše pri- zadevanje za vrnitev doklad in povišanje na- ših prejemkov, da bomo mogle svojemu stu- nu primerno živeti in vzdrževati svojo deco.

Interesi prosvete in naroda narekujejo potrebo, da se čimprej zasedejo izpraznjena službena mesta na Kočevskem.

G. min. prosvete je izjavil zastopnikom JUU, da prestanejo vse premetistve po služ- benih potrebah in da se bodo popravile krivič- ne premetistve iz prejšnjih let. Ugotavljamo, da v našem srezu še niso prestale premetistve po službeni potrebi, ker so se izvršile prav te dni in da ni bil še nihče v našem srezu dele- žen reparacije krivične premetistve.

Prihodnje zborovanje bo v februarju.

Trobiš, preds. Čok, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUB- LJANA - MESTO je zborovalo v sredo, dne 13. t. m., dopoldne v telovadnici II. deške ljud- ske šole z običajnim dnevnim redom in s pre- davanjem o področjih učiteljskega dela, ki ga je podal tov. R. Koblica. Navzočih 105 članov.

Ob pol 9. uri je tov. Mlekuž otvoril zbo- rovanje, pozdravil nadzornika tov. Ločnikarja in vse novodošle člane, ki so bili zadnji čas premeščeni v Ljubljano. V prav iskrenih besedah se je spomnil tudi pok. ban. šol. nad- zornika Fortunata Lužarja in tov. Angele Go- lobove. Njun spomin so navzoči počastili s trikratnim »Slava«.

Sledilo je zelo zanimivo predavanje o raznih področjih učiteljskega dela v šoli in zunaj šole. Globoko je posegel predavatelj v študij in opazovanje otroka ter na konkretnih primerih prikazal način oblikovalnega procesa, ki naj obsega: 1. študij in opazovanje otroka. 2. študij in opazovanje otrokovega okolja. 3. Pouk in vzgojo otroka. 4. Pouk in vzgoja staršev, vplivanje na okolje. 5. Delo za otroka (socialna in drugačna pomoč). 6. Delo za okolje (izvenšolsko delo za odrasle). Ker bo predavatelj nadaljeval svojo razpravo na dveh prihodnjih zborovanjih, je bilo to iz- vajanje kot uvodno predavanje, za katero mu je članstvo izreklo posebno priznanje, pred- sednik pa v imenu vseh prav iskreno zahvalo.

Predavanju je sledilo situacijsko poročilo o poteku in uspehih predsedniškega zbora in o vseh važnejših tekočih zadevah, ki jih je omenil in pojasnil tov. predsednik na pod- lagi došlih okrožnic. Temu poročilu je sledil pregled novejših pedagoške literature, med ka- terim so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Pregled moderne pedagoške literature naj bo stalna točka dnevnega reda naših zbo- rovanj.

2. Da bodo poročila pestrejša in zanimi- vejša, naj se določijo 4 stalni poročevalci in sicer za slovensko, srbohrvatsko, nemško in drugo inozemsko moderno pedagoško lite- raturo.

3. Stroške za izposojene ali nabavljene nove pedagoške knjige krije društvo.

Sledil je razgovor, med katerim so se za poročevalce prostovoljno javili: Čuček Julija, Lukič Kristina, Janežič Gabrijel in Zor Miro- slav.

Ker ni bilo drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje, želeč vsem vesele praznike in srečno novo leto.

Predsednik: Vekoslav Mlekuž. Tajnik: Josip Mihelič.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LE- NART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 9. decembra 1939. na šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Navzočih je bilo 38 članov, t. j. 63 %.

Predsednik tov. Rogl je po pozdravu na- vzočih in novopristopivših članov obrazložil, kako je bil izvoljen za predsednika. Pozval je vse članstvo k aktivnemu sodelovanju.

Nato je v lepo zasnovanem govoru orisal splošni svetovni položaj in v njem položaj malega slovenskega naroda. Pri vsem pa je nenehoma kazal na naloge, ki čakajo sodob- nega slovenskega učitelja ter inteligenta sploh. Tudi nas je opozoril na 21-letnico naše dr- žave.

Pri obravnavi došlih dopisov je posebej opozoril na publikacije pedagoškega tiska. Vi- harno odobravanje je spremljalo čitanje spo- menice za zvišanje plač državnim nameščen- cem, kakor jo je sestavila sekcija.

Tov. Vipavec je pred svojim krasno izde- lanim reliefom Evrope, ki pokriva nad polo- vico prednje stene v šolski sobi, pojasnjeval potek svojega dela. S svojimi izvajanj, po- sebno pa še s krasnim izdelkom, je navdušil tovariše, ki so sklenili, da bodo skušali na svojih šolah pripraviti na isti način reliefe domačega kraja in pa objekte za ponazoritev zemljepisnih pojmov.

Predsednik tov. Rogl je seznanil navzoče s programom, kakršnega je predložila druga lista. O programu je še poročal, da je sklical pred zborovanjem sejo, na katero je povabil tudi zastopnike posameznih šol, da bi pro- gram izdelali tudi v podrobnostih. Seja se ni mogla vršiti, ker zaradi opravičene odsotno- sti nekaterih odbornikov odbor ni bil sklep- čen. Vršil se je le informativni sestanek, pri katerem pa so se vendar naziranja o progra- mu zedinila.

Otvoril je debato o programu, ki je bila mestoma zelo živahna. V debato so posegli tov. Rogl, Križnič, Savicki in Majhen. Pro- gram obsega sledeče točke:

I. Navajanje članstva k študiranju dana- njega položaja slovenskega ljudstva in nje- govih prosvetnih potreb.

II. Priključitev učiteljstva k borbi za splošno demokratizacijo javnega življenja.

Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mo-
goče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

III. Sprememba društvenih pravil v de- mokratičnem duhu.

IV. Stanovska enakost vsega članstva; upošteva naj se sposobnost in delavnost člo- veka.

V. Aktivizacija članstva splošno; posebej pa za stanovsko-politična vprašanja.

VI. Podpiranje stremeljenj moderne šole z ozirom na naš okoliš.

VII. Pospeševanje narodnoobrambnega dela.

VIII. Čuvanje društvene imovine tako, da se po možnosti opravlja vse delo (predavanja) z domačimi močmi; članarino znižati na mi- nimum.

Za prihodnje zborovanje je prevzel re- ferat tov. Majhen: »O zgodovini našega dru- štva«.

Pri slučajnostih se je oglašil k besedi tov. Košenina, ki je prečital odgovor na kritična izvajanja tov. Majhna pri prejšnjem zborovanju. Ker je moral tov. Majhen že pred to- točko iz tehtnih razlogov zapustiti zborova- nje, je njegov odgovor tov. Košenini izostal.

Predsednik tov. Rogl je predlagal, da se pridruži naše društvo resoluciji društva Ma- ribor desni breg, sprejeti na zborovanju dne 11. novembra 1939., h kateri dostavljamo: »Sekcijo naprošamo, da takoj pripravi osnu- tek bodočega učnega načrta za Slovenijo in ga pošlje društvom v pretres. Pripravi pa naj tudi predloge za zakon o ljudskih šolah, če bo sedanji zamenjan z novim ali pa vsaj bi- stveno izpremenjen«.

Predlog je bil sprejet.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v za- četku februarja 1940.

Rogl Fran, preds. Jurjašević Rudolf, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUB- LJANA - OKOLICA, ZAH. DEL, je imelo svoje tretje zborovanje 9. decembra v dvo- rani Trgovskega doma v Ljubljani ob 9. uri.

Tov. predsednik je pozdravil navzoče članstvo in otvoril zborovanje. Poimensko je pozdravi tri nove tovarišice, ki so s tem dnom postale članice našega društva. Nato je pred- stavil g. Franceta Brenka, ki je namesto za- držanega dr. Vlada Schmidta predaval o po- klicnih svetovalnicah. Predavanje je obsegalo tri poglavja:

I. Zgodovinski uvod, zgodovina poklicnih svetovalnic in njih nujna potreba v današ- njih časih.

II. Znanstvene in idejne osnove poklicnih svetovalnic.

III. Poklicna svetovalnica v Ljubljani.

V Sloveniji obstoja poklicna svetovalnica zaenkrat samo v Ljubljani. Prostovoljno se je do sedaj k psihotehnični preizkušnji javilo ča. 2200 otrok. Na vrsto jih je prišlo za en- krat le 10 %, ker je poklicna svetovalnica pač še v začetkih in je njeno delo oteženo. — Kakšen namen in pomen ima poklicna sveto- valnica? To nam je predavatelj povedal, da je naloga, namen, pomen in cilj poklicnih sve- tovalnic: Pravi človek na pravo mesto. Kdor razume smisel tega stavka, bo razumel tudi potrebo poklicnih svetovalnic. — Predavanje je bilo jako izčrpno in stvarno. Par pojasnil sta želela tov. Tausar in tov. Gradišarjeva, katerima je bilo pojasnjeno, da testiranje v predšolski dobi nima na izbiro poklica še no- benega vpliva in da veljajo za ugotavljanje inteligentnosti za dečke in deklice ista vpra- šanja.

Nato se je prečital zapisnik zadnjega zbo- rovanja in došle okrožnice, izmed katerih sta bili najvažnejši: a) »Spomenica« o zvišanju prejemkov. Prečitan je bil tudi referat seke. tajnika Draga Supančiča, v katerem opisuje naš težki gmotni položaj. b) Odbor učiteljic in učiteljic kmečkih in gospodinjstkih nado- ljevalnih šol propagira ustanavljanje kmečkih in gospodinjstkih nadaljevalnih šol in tečajev. Prečitala so se tudi navodila za ustanavljanje teh šol in tečajev, ki jih je izdala kraljevska banska uprava. Tov. Dora Zdešarjeva pri- pomni, da je ustanovitev v nekaterih krajih nemogoča, ker učiteljstvo nima predpisane strokovne izobrazbe. Kajti zadnji, uvodni te- čaj za učiteljice je bil pred 8 leti. Naj bi kr- banska uprava med počitnicami uvedla po- trebne gospodinjске tečaje za učiteljice.

Predsednik se je članstvu zahvalil za obisk, želeč vsem vesele božične praznike in mnogo sreče v novem letu ter zaključil zbo- rovanje.

Prisotnih je bilo 79 članov, t. j. 80 %.

S. Vrhovec, preds. Župančičeva, taj.

Vsem svojim cenjenim odjemalkam in odjemalcem želi

UČITELJSKA TISKARNA

s knjigarno in njeno podružnico v Mariboru

vesele božične praznike in srečno novo leto

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO NOVO MESTO je zborovalo v soboto, dne 9. decembra 1939., na ljudski šoli v Novem mestu. Navzočih je bilo 51 članov.

Po otvoritvi je tov. predsednik pozdravil novo pristopivša člana tov. Puh Karolino in tov. Ljubiča Mirka, tov. Spindlerja pa čestital k opravljenemu praktičnemu izpitu. Z izbranimi besedami je govoril tudi o letošnjem 1. decembru, ki ima za nas v sedanjih nemirnih časih še posebno vzvišen pomen. Nato je poročal o predsedniškem zborovanju, ki se je vršilo 4. in 5. novembra v Ljubljani.

Tajnik je prečital dopise, poročal o poteku seje, o konstituiranju upravnega in nadzornega odbora ter o sklepih seje upravnega odbora, na kateri je bil sprejet tudi sledeči delovni program za letošnje poslovno leto:

1. Administracijska ureditev.
2. Aktivizacija članstva:
 - a) pritegnitev referentov k živahnejšemu sodelovanju;
 - b) uvedba vprašalne skrinjice;
 - c) razpravljanje o aktualnih problemih na društvinih zborovanjih, in sicer: o mladem učitelstvu, o sodobnem slovenskem šolstvu in smernicah za njegov bodoči razvoj, o položaju in nalogah slovenske učiteljice, o sodobnem pouku itd.;
 - d) propaganda za stanovske gospodarske ustanove;
 - e) živahnejše sodelovanje pri »Učit. tovariših«.
3. Skrb za ureditev blagajne.

Poročilo blagajničarke je pokazalo, da so nekateri člani v tem pogledu svojo dolžnost napram društvu strašno zanemarjali, kajti dolg na članarini znaša 5173 din.

Tov. Lilijski je v svojem predavanju na temperamenten način povedal, kako težko se živi s pripravniško plačo, ki popolnoma onemogoča vsako nadaljnjo izobrazbo po dragih knjigah.

Tov. Kronegger Zinka je nato prečitala pojasnilo odsotne tov. Mihelčičeve »Zakaj sem izstopila iz organizacije«. Kot vzrok izstopa navaja tov. Mihelčičeva to, da kot pripravnica ne zmora članarine in da se je prepričala o neuspehih organizacijskih prizadevanj ter tako tudi ona ne more računati na izboljšanje svojega položaja po organizaciji.

Sledilo je predavanje tov. Spindlerja »O odnosu mladih učiteljev do organizacije«, ko referiral pa je o tem tov. Hofbek. Vsak s svojimi stališči sta izčrpno obravnavala problem mladih učiteljev, vzroke duhovne odtujenosti med mladimi učitelji in starejšo učiteljsko generacijo ter možnosti in nujno potrebo bodočega plodnega sodelovanja.

Po živahni debati je bila sprejeta sledeča spomenica:

»Učiteljsko novomeškega okraja, zbrano na svojem zborovanju dne 9. decembra 1939., je spoznalo, da je položaj mladih učiteljev, posebno pripravnikov, silno težak. Zato zahteva od stanovske organizacije, da začne v okviru celotnega svojega delovanja kar najodločnejšo borbo za interese mladega učiteljskega, ki so sledeči:

1. Boljša strokovna izobrazba in večja možnost za kasnejše samozaveševanje.
2. Takojšnja namestitve po opravljenem diplomskem izpitu.
3. Nameščenje na više organizirane šole.
4. Stalnost na službenem mestu.
5. Takojšnja napredovanje po uspešno opravljenem praktičnem izpitu in 8-letni službeni dobi.
6. Pravična ureditev službenega razmerja v času odsluženja vojaščine.
7. Izboljšanje gnotnega položaja.
8. Izboljšanje pravnega in političnega položaja v pogledu lokalnih razmer.

Zavedamo se, da more prinesiti v vrste mladega učiteljskega zadovoljstvo in veselje do dela le pravična rešitev teh osnovnih zahtev.

Tov. predsednik je nato sprožil razpravo o akciji za zvišanje naših prejemkov, nakar je bila soglasno sprejeta tozadevna spomenica. Po en izvod te spomenice je bil poslan senatorju g. dr. Kuloveu in sreskemu načelniku g. dr. Vidmarju s prošnjo, da na merojajnih mestih podpreta s svojim vplivom naše upravičene zahteve.

Tov. predsednik je nato priporočil publikacije »Ped. tiskar«, ki so našle tudi med Srbi toliko zanimanja, da jih v dr. Mihajlovičevih prevodih uporabljajo na učiteljski v Šabcu kot seminarsko čtivo.

Tov. Spindler pa je pozval vse, naj se pogledajo v razprave letošnje prve številke »Popotnik«, ki obravnavajo zelo važen problem ustroja podeželskih šol.

Prihodnje zborovanje bo v februarju in se bo na njem razpravljalo o sodobnem slovenskem šolstvu in smernicah za njegov bodoči razvoj.

Hofbek E., preds. Perpar Vek., tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je imelo svoje drugo letošnje zborovanje v Laškem, 7. decembra 1939., v prostorih tamkajšnje ljudske šole. Odbor je apeliral na tovarišice in tovariše iz hribovitih predelov sreza, ki so se res v velikem številu odzvali. Zaostali pa so kraji ob železnici. Prisotnih je bilo 59 članov ali 41,3 %.

Predsednik tov. Mahkota Milan je na vojaških vajah, zato je tov. podpredsednica pozdravila navzoče in je zatem prešla k najvažnejši točki programa, k akciji za zvišanje naših prejemkov. V kratkih in odločnih besedah je iznesla naše zahteve z ozirom na sedanjí čas.

Občni zbor se je nadaljeval z blagajnikovim poročilom, ki je bilo soglasno odobreno. Članarina je bila doslej 17 din, s knjigami Sl. šol, matice 20 din in naj bi po predlogu tov. blagajnika ostala tudi v bodoče neizpremenjena, če naj ostane v veljavi dosedanja proračun. Vname se živahna debata o članarini tov. pripravnikov. Tov. Gobec predlaga, naj bi pripravniki ne prejemali listov, da se jim zmanjša prispevek le na dajatve za sekcijo in centralo. Iz debate, v katero so posegli še tov. Groznik, Pavčič, Hofbauer, Svarc, Kislinger in Pahor, se izlušči končno gledanje na problem članarine. Društvo more črtati samo prispevek 3 din, o drugih predlogih mora sklepati banovinska skupščina, ker sme društvo razpolagati samo s svojimi prispevki.

Končno se osvojita dva predloga:

1. Tov. pripravnike, ki niso organizirani, povabimo kot goste na zborovanja po predhodnem sporazumu z oblastjo zaradi prostega dne.

2. Da se poveča možnost pristopa zaradi previsoke članarine, se tov. pripravnikom črta prispevek za društvo, 3 din na mesec.

Oba predloga sta sprejeta soglasno s pripombo tov. Svarca, ki je sam pripravnik, da je v načelu proti delitvi članov v dve kategoriji.

Podpredsednica tov. Marta Plavšakova je podala nato situacijsko poročilo, ki se v glavnem nanaša na sklepe predsedniškega zbora 5. novembra 1939. v Ljubljani in na izpremembe, ki se pripravljajo v državni upravi. Organizacija se na nje pripravlja in je zadevni predlog v obdelavi.

Poseben poudarek je imelo poročilo na rapidno slabšanje našega ekonomskega položaja, ki se more popraviti samo z zvišanjem naših prejemkov. Soglasno je bila sprejeta spomenica, ki naj merojajnim činiteljem predloži naš položaj. Spomenico smo nato predložili sreskemu načelnstvu v Laškem. Tov. Pahor je še posebej naglasil, naj nas nadzorna oblast predvsem temeljiteje zaščiti pred raznimi špekulacijami z življenjskimi potrebščinami.

Kmetstvo nadaljevalno šolstvo v srezi naj se poži. Tov. podpredsednica vabi tovarišice, ki se zanimajo za delo v gospodinjstvu nad. šolah, da se prijavijo v tozadevne tečaje, ki jih razpiše kr. banska uprava ter obenem o tem obvesti njo, ki je članica odbora učit. gosp. nad. šol. Tov. Svarc predlaga, naj bi se sekcijski odsek za kmet. nad. šolstvo tesneje povezal z delavci na terenu.

Sledilo je predavanje tov. Kimovca: Delo Učiteljskega pokreta in delovni program našega društva. V svojih izjavah je orisal razvoj Pokretovega dela vzporedno z razvojem šolskega dela. Prikazal je neobhodno nujnost spoznavanja našega učenca in miljeja, v katerem živi, ter je iznesel nekaj smernic za tako delo v našem srezi. V debati, ki je sledila, se je pokazalo, da so tudi navzoče tovarišice in tovariši istega mnenja; gre le za poti, po katerih naj se to proučevanje vrši, in pa za čas, ki ga tako delo zahteva.

Delovni program za naslednjo poslovno dobo je obdelal odbor na seji 11. nov. 1939. v Zid. mostu. Okvirni načrt obsega 6 točk:

1. Aktivizacija članstva (z debato, anketami, ekskurzijami).
2. Polno število zborovanj in obvezno posejanje.
3. Propaganda za pristop k učiteljskim gospodarskim in socialnim ustanovam.
4. Študij krajevnih razmer (šol. okoliša) po vnaprej določenem programu, in to s socialnega, gospodarskega in kulturnega vidika. Srez se deli v kmetijski in industrijski del. Zato študij kmetijskega in industrijskega otroka. Podrobneje bo o tem razpravljala sekcija Učit. pokreta za naše društvo.
5. Organizacija predavateljev v domačem društvu s temami našega sreza.
6. Vzroki, zakaj stoji mlajši kolegi izven organizacije in načini, kako jih privedemo v stanovsko organizacijo.

Proti koncu zborovanja je prišel v našo sredo živahno pozdravljen novi okr. šolski nadzornik, ki je z delom pohitel, da je mogel priti na zaključek zborovanja. Tov. podpredsednica in zborovalec se je za lep sprejem zahvalil v izbranih besedah. K našemu programu je dodal iz svojih izkušenj iz maribor-

skega društva (desni breg), da je to najboljša pot, ki vodi do sodobnega načina šolskega dela.

Tov. Česnova iz Zid. mosta je kot referentka za ženski odsek predlagala obdaritev za materinski dan, in to po šolah domačega sreza. Pri tem naj sodelujejo vse tovarišice in učenke višjih ljudskih šol z ročnimi deli, ostali pa s prispevki. Tov. Prešeren priporoča pri tej priliki akcijo učiteljic lendavskega sreza, ki so izdale brošuro: Zdrav in bolan otrok.

Za tajnico: Kimovec Fr., član upr. odbora, podpredsednica.

+ JUU — SREKO DRUŠTVO ZA SREZ DRAVOGRAD V MEŽICI je zborovalo v soboto, dne 9. decembra 1939., v drž. ljud. šoli v Trbošnjah.

Navzočih je bilo 40 članov, t. j. 45 %.

Ker živimo sedaj v izrednih prilikah, je tudi stanovsko politična situacija naše organizacije nejasna. Zato se je tov. predsednik pri svojem situacijskem poročilu omejil na nekatere bistvene stanovske zadeve, ki so v zvezi s sedanjim položajem.

Članstvo je aktivno sodelovalo pri obravnavi načrta »aktivizacija članstva« s stvarno debato. V našem društvu že od nekdaj sodelujejo tudi mlajši tovariši in tovarišice v upravi, kar dviga aktivnost društva in njegovih zborovanj. Važno je, da je društvo poučeno o raznih spremembah na šolah, zato naj upravitelji stalno poročajo o napredovanjih, premetitvah, prostih mestih itd.

Pri obravnavi pravilnika za obmejno in manjšinsko šolstvo so iznašali tovariši(ce) stvarne predloge za čim boljše izvedbo tega dela v našem srezi po odobrenem pravilniku. Kot glavni poročevalec je bil izvoljen tovariš Skrabl Alojzij iz Brezna.

Zanimanje med članstvom je zbudil tudi dopis odbora učiteljev kmečko in gospodinjstvo nadaljevalnih šol, zlasti ker je v našem srezi mnogo planinsko konservativnega kmečkega življa.

Socialno akcijo za pomoč revnim otrokom v naših obmejnih krajih je prevzel odsek učiteljic, katerega predsednica je učiteljica Kuhar Vida iz Kotelja.

Priporočala s je nabava publikacij Pedagoškega tiska.

Zborovalci so se pridružili akciji privatnih, državnih in banovinskih uslužbencev ter upokojencev za zvišanje prejemkov. Sprejeta je bila posebna spomenica.

S posebnim zanimanjem je sledilo članstvo referatu tov. predsednika o Kmečko-gospodarskih in socialnih prilikah v Mežiški dolini in njih vpliva na šolo. Na podlagi zbrane, obširnega gradiva o zgodovini kmečkega stanu v Mežiški dolini, statističnem materialu posameznih občin z ozirom na njih površine (po kulturnih zemlje), števila prebivalstva, razdeljenega po stanovih na podlagi zadnjega ljudskega štetja in po številni moči, zanimivi kmetijski statistiki o posevkih, pridelkih, živini, sadju, predpisanih davkih, statistiki o producentih in konsumentih kmetijskih pridelkov v dolini, je prihajal predavatelj do raznih zaključkov, gospodarskih kalkulacij in primerjav, ki kažejo na eni strani na zaostalost kmetijstva v naši dolini, na drugi strani pa na dejstva, ki ovirajo uspešen razvoj narodnega gospodarstva, ki so kakor: organiziranje zadrug na politični bazi, prednost partijske vzgoje pred gospodarsko, zanemarjenost gospodarske in strokovne naobrazbe, vpliv industrije na kmečki značaj, kmečka planinsko konservativna miselnost, breznačrtna prodaja in potrošnja kmetijskih pridelkov, gospodarska nesolidarnost, težkoče organizacije notranjega trga, položaj planinskega kmeta itd.

Za uspešno delo učiteljstva v šoli in izven nje je poleg pedagoškega znanja nujno potrebno spoznavanje gospodarske in socialne strukture naših krajev.

Tako zbrano gradivo je najboljši priročnik za učiteljsko na šoli, potrebno pa bi bilo zbrati še podatke in gradivo o industriji, obrtništvu, delavstvu, alkoholu, krajevni zgodovini, občinskem gospodarstvu, kulturnih, prosvetnih in drugih organizacijah.

O vsem tem naj bi se razglabljalo poleg pedagoških referatov na prihodnjih učiteljskih zborovanjih.

Po uspešnem referatu se je vršila živahna debata.

Sklep zbora je bil, da naj se vrši še meseca decembra seja upravnega odbora, na katero naj bodo povabljeni tudi upravitelji šol, ki so na sedežih občin, in s vrho obravnave podrobnega programa dela za tekoče poslovno leto.

R. Galob, preds. I. Krajcar, tajnik.

Naša gospodarska organizacija

ZADRUŽNIKOM
UČITELJSKE SAMOPOMOČI
V LJUBLJANI

Do 20. decembra 1939. so umrli:

513. Burnik Alojzija — Maribor,
514. Bežek Hedvika — Varaždin,
515. Cvetko Fran — Maribor,
516. Krajnc Franjo — Celje,
517. Šijanec Olga — Ormož,
518. Zehrer Vilko — Kozje.

S tem nakazilom nakažite še po 10 din za zadružnika kot upravnino za leto 1940. Prispevek za 6 smrtnih primerov in upravnino znaša:

za samske zadružnike din 41,—,
za dva člana „ 81,—,
za tri člane „ 121,—.

Zamudniki naj prištejejo k tem zneskom še zaostanke iz prejšnjih mesecev. V novembru so bili 4. v oktobru 3 in v septembru 3 smrtni primeri. Računaj za vsak smrtni primer 5 din in za vsako poslano položnico 1 din za poštnino.

Visoki so zaostanki pri zadružnikih, katerim smo poslali opomine. Vsak mesec pošiljamo opomine, svarimo, grozimo, prosimo — zadovoljivi uspehi le pri posameznikih. Zadružniki, povprašajte pri drugih sličnih ustanovah in zavarovalnicah, kako postopajo te z zamudniki! Vsaj ob sklepu leta poravnajte zneske, ki bi jih morali poravnati pred meseci.

Vsem zadružnikom želimo: Vesel Božič in srečno novo leto 1940!

Zadružna uprava U.S.

Novosti na knjižnem trgu

—k Tinček in Tonček. Čudovite dogodivščine dveh ameriških dečkov. Priredil Mirko Kunčič. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1939. Slikanica je že svojčas izhajala v »Slovenec«. Sedaj je izšla s spopolnjenim besedilom v posebni knjigi. Cena vezanemu izvodu din 75,—.

ZAMENJAM TAKOJ

sresko učiteljsko mesto ob železnici, s krajem ob progi na Gorenjskem, Dolenjskem ali Notranjskem. Ponudbe na upravo pod značko »Takoje«.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!

*
Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Gostilna Košak slaščičarna

LJUBLJANA — PREŠERNOVA ULICA

Prvovrstna kuhinja — Izbrana vina vseh vrst, za na dom din 1 ceneje — Bogata zaloga slaščic in daril v slaščičarni — Sprejemajo se vsakovrstna naročila

Primerna

Božična darila

v veliki izbiri po nizkih cenah priporoča trdka

Ign. Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 11